

Maktutövning under lagarna?

En ESO-rapport om trotsiga kommuner

Professor Olle Lundin

Juridiska institutionen

Uppsala universitet

Rapportens tre syften

- Visa att kommunalt trots finns, genom exempel
- Förklara hur det kan finnas
- Ge förslag på lösningar

Vad är kommunalt trots?

- Domstolstrots - när en kommun inte efterlever en domstols dom eller beslut
 - T.ex. verkställer ett beslut i strid med ett verkställighetsförbud
- Lagtrots – när en kommun inte följer gällande lagstiftning
 - T.ex. ger ett stöd till ett lokalt företag i strid med kommunallagen

Vad?

- Gullspångssituationer
- Trots-begreppet
- Är detta ett (vanligt) problem?

Hur?

- Ansvarsreformen 1975
- Rättsligt ansvar ersätts med politiskt ansvar
- Rättsligt ansvar kopplad till myndighetsutövning

Vad har hänt?

- Många utredningar har gjorts
- Vissa punktinsatser
 - inom LLS och SoL-området
 - KOS, 3:27 KonkurrensL
 - LOU
- Inget samlat grepp om trotsproblematiken
- Inget personligt ansvar, försvann 1975

Konfliktpunkter stat-kommun

- Stöd till lokala företag
- Lokaliseringsprincipen
- Resurskrävande rättighetslagstiftning

- Trängda kommuner!?

- Lokalt parlament contra nationellt parlament
- Legalitet contra kommunalt självstyre

Förslag

- – Återinför ett utvidgat straffrättsligt tjänstefelsansvar med
- tillhörande sanktionsmöjligheter
- – Förtydliga de kommunalanställdas funktion och ansvar med
- ett särskilt kapitel i kommunallagen som bl.a. stärker deras
- ställning och reglerar hanteringen av förtroendeskadliga bisysslor
- – Skärp kravet på rättelse i kommunallagen så att en kommun i
- större omfattning än i dag ska vara tvungen att rätta beslut
- som upphävts av domstol
- – Ändra huvudregeln för verkställighet av kommunala beslut så
- att det i mindre omfattning än i dag kan ske innan klagotiden
- löpt ut
- – Inför en möjlighet för förvaltningsdomstol att förena
- verkställighetsförbud med ett vite